



**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ  
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**  
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАПН УКРАЇНИ

## ***РОБОЧА ПРОГРАМА***

# **НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

<b>ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ</b>	А «Освіта»
<b>СПЕЦІАЛЬНІСТЬ</b>	А1 «Освітні науки»
<b>РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ</b>	Другий (магістерський)
<b>Освітньо-професійна програма</b>	Педагогіка вищої школи
<b>Мова навчання</b>	Українська



**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ  
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ  
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»  
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

**Вченою радою**

**Білоцерківського інституту неперервної  
професійної освіти**

**«25» червня 2025 року протокол № 6**

**Введено в дію наказом директорки**

**Білоцерківського інституту неперервної  
професійної освіти**

**від «26» червня 2025 року № 01-01/19-О.Д.**

**Директор**

**Вікторія СИДОРЕНКО**



**РОБОЧА ПРОГРАМА**

**НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

**ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ**

**А «Освіта»**

**СПЕЦІАЛЬНІСТЬ**

**А1 «Освітні науки»**

**РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**Другий (магістерський)**

**Освітньо-професійна  
програма**

**Педагогіка вищої школи**

**Мова навчання**

**Українська**

**Біла Церква 2025**

Робочу програму науково-педагогічної практики складено відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи» спеціальності А1 «Освітні науки» галузі знань А «Освіта» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти та з врахуванням вимог стандарту вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 11 травня 2021 року № 520).

Робочу програму розроблено на основі «Положення про робочу програму навчальної дисципліни у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти».

Автор-укладач робочої програми:

**Кулішов Володимир Сергійович**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри  
педагогіки, психології та менеджменту  
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти  
(протокол № 6 від 03 червня 2025 р.)

Рекомендовано на засіданні Ради із забезпечення якості освітньої діяльності  
та якості вищої освіти  
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти  
(протокол № 9 від 13 червня 2025 р.)

Затверджено Вченою радою  
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти  
(протокол № 6 від 25 червня 2025 р.)

Завідувач кафедри  
педагогіки, психології та  
менеджменту

Юлія ГЕРАСИМЕНКО

Гарант ОПП «Педагогіка  
вищої школи», кандидат  
педагогічних наук, доцент

Володимир КУЛІШОВ

## ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ..	6
2. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА.....	7
3. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	9
3.1. Загальні положення.....	9
3.2. Обов'язки керівника практики від Інституту.....	10
3.3. Обов'язки керівника практики від бази практики.....	11
3.4. Обов'язки здобувачів освіти під час практики.....	11
4. ОХОРОНА ПРАЦІ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ.....	12
5. ЗМІСТ ПРАКТИКИ.....	13
5.1. Педагогічна складова практики.....	13
5.2. Наукова складова практики.....	14
6. СТРУКТУРА ЗВІТУ З ПРАКТИКИ ТА ВИМОГИ ДО ЙОГО ОФОРМЛЕННЯ.....	16
7. ОЦІНЮВАННЯ ТА ПІДСУМКИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	17
8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	22
ДОДАТКИ.....	24

## ВСТУП

Науково-педагогічна практика є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки магістрів у закладах вищої освіти.

Програму науково-педагогічної практики для магістрів ОПП «Педагогіка вищої школи» складено відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України № 93 від 8.04.1993 р., наказу Міністра освіти України № 351 від 20.12.1994 р. «Про внесення змін до Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», Стандарту вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 11 травня 2021 року № 520), професійного стандарту «Викладач закладу вищої освіти» (наказ Міністерства освіти і науки України від 16.10.2024р. № 1466), «Положення про навчання, практику і стажування здобувачів вищої освіти Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти», «Положення про організацію і проведення видів практик здобувачів вищої освіти у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», «Положення про порядок організації і проведення видів практик здобувачів вищої освіти в умовах дистанційного навчання та в період воєнного стану у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти».

Науково-педагогічна практика магістрів є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи» для здобуття кваліфікаційного рівня магістра і має на меті вивчення основ педагогічної і навчально-методичної роботи в закладах вищої освіти, оволодіння педагогічними навичками проведення окремих видів навчальних занять з дисциплін відповідного профілю підготовки.

Особливість цього виду практики полягає в тому, що вона передбачає реалізацію наукової і педагогічної складових, кожна з яких знаходить відображення в змісті практики і звітних документах.

Майбутня професійна діяльність магістрів часто буде пов'язана з роботою в закладах освіти, а також на управлінських посадах, а значить, з навчанням персоналу. Тому необхідним є формування у майбутніх магістрів умінь і навичок підготовки навчальних матеріалів, планування програм навчання, проведення лекцій, семінарських занять, тренінгів тощо.

Науково-педагогічна практика спрямована на формування і розвиток навичок педагогічної діяльності, в тому числі, формування педагогічного

мислення, формування професійних умінь і навичок, необхідних для успішного здійснення освітнього процесу, розвиток потреби в самоосвіті і вдосконаленні професійних знань і умінь, формування досвіду творчої педагогічної діяльності, дослідного підходу до педагогічного процесу, розроблення методичного забезпечення проведення занять.

Базою проведення практики є заклади вищої освіти (далі – ЗВО) III-IV рівня акредитації, з якими Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти (далі – БІНПО) має угоди про проведення практичної підготовки. До керівництва практикою залучаються викладачі кафедри педагогіки, психології та менеджменту та суміжних кафедр БІНПО, відповідно до профілю.

## 1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Науково-педагогічна практика є одним з найважливіших компонентів і складових частин освітнього процесу здобувачів освітнього ступеня «магістр». Практика проводиться для поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами освіти в процесі вивчення циклу теоретичних дисциплін, практичних навичок, ознайомлення безпосередньо в ЗВО з особливостями організації освітнього процесу, відпрацювання вмінь і навичок педагогічної професії, а також збір матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи.

Завдяки практичній підготовці здобувачі освіти закріплюють теоретичні знання, які були здобуті в процесі навчання, а також формують професійний досвід, відповідні уміння та навички. Науково-педагогічна практика магістрів зорієнтована на залучення студентів до творчого пошуку та аналізу шляхів і методів поліпшення педагогічної діяльності конкретних закладів освіти та ознайомлення з сучасними методами і формами організації освітнього процесу.

*Мета практики* – забезпечення зв'язку між науково-теоретичною і практичною підготовкою магістрів, формування у них системи компетентностей для виконання функцій викладача закладу вищої освіти.

Основними *завданнями* науково-педагогічної практики є:

- ознайомлення з сучасним станом навчальної та виховної роботи у закладах вищої освіти;
- поглиблення і розширення теоретичних знань із спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін, набутих у процесі навчання, вміння застосувати їх у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час практики;
- здобуття психолого-педагогічних та методичних умінь викладання відповідних навчальних дисциплін у системі вищої школи;
- вироблення умінь організації основних форм навчання у вищій школі, застосування сучасних технологій і методів, що сприяють активізації навчально-пізнавальної діяльності студента;
- набуття навичок професійного і педагогічного спілкування зі студентською аудиторією;
- вироблення творчого, дослідницького підходу до майбутньої професійної діяльності;
- виховання стійкого інтересу до професії викладача ЗВО, потреби в педагогічній самоосвіті.

У підсумку практики здобувач освіти повинен:

- ознайомитись з основами організації освітнього процесу у ЗВО;
- опрацювати основні законодавчі документи, що стосуються системи освіти, права та обов'язки суб'єктів освітнього процесу (викладачів, керівників, студентів);
- засвоїти інноваційні прийоми та методи навчання;
- ознайомитись із посадовими обов'язками педагогічного/науково-педагогічного працівника;
- провести практичні (семінарські) та лабораторні заняття;
- уміти розробляти методичну документацію, а також завдання для поточного та підсумкового контролю знань студентів;
- організовувати й аналізувати свою педагогічну діяльність;
- планувати навчальні заняття відповідно до навчального плану закладу та на основі його стратегії;
- уміти доступно, послідовно і логічно викладати зміст матеріалу, опираючись на знання і досвід студентів;
- підбирати та використовувати відповідні навчальні засоби для побудови технологій навчання;
- аналізувати навчальну та учбово-методичну літературу і використовувати її для побудови власного викладу програмного матеріалу;
- володіти методикою проведення заняття із застосуванням мультимедійних засобів навчання;
- уміти створювати і підтримувати навчальне середовище, що сприяє досягненню цілей навчання;
- розвивати вміння самостійної науково-дослідної діяльності у руслі обраного фаху та оволодіння методиками наукових досліджень.

## **2. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА**

### ***Інтегральна компетентність (ІК):***

Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

### ***Загальні компетентності (ЗК):***

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК8. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК10. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

### ***Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):***

СК2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки.

СК3. Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

СК5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проєкти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

СК6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

СК8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

СК9. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності.

СК10. Здатність викладати, консультувати здобувачів освіти з предмета навчальної дисципліни відповідно до їхніх індивідуальних освітніх потреб.

СК 11. Здатність проводити наукові дослідження в галузі освітніх, педагогічних наук.

### **Програмні результати навчання (РН):**

РН2. Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.

РН3. Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

РН4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

РН5. Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

РН7. Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

PH8. Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

PH12. Підвищувати власний загальнокультурний та професійний рівень, визначати напрями професійного саморозвитку протягом життя, підвищувати фахову компетентність та педагогічну майстерність.

PH13. Виконувати теоретичні й експериментальні дослідження у сфері освіти/педагогіки згідно принципів академічної доброчесності.

### **3. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

#### **3.1. Загальні положення**

Розподіл здобувачів освіти за базами практики, призначення їм керівників здійснюється до початку практики і оформляється наказом директора БІНПО. Тривалість і терміни проходження практики встановлюються згідно з навчальним планом та графіком освітнього процесу.

За тиждень до початку практики проводиться настановча конференція з майбутніми практикантами, на яких до їх відома доводять наказ директора про направлення на практику, вимоги до оформлення відповідних документів, умови допуску до практики.

Зміна бази практики можлива лише з поважних причин і лише до подання проєкту наказу про проходження практики. Рішення про можливість зміни бази практики приймає завідувач кафедри. Самостійно змінювати місце практики здобувач освіти не має права. У разі самостійної зміни місця практики, неприбуття до місця практики без поважних причин означає, що студент не виконав освітньої програми і може бути відрахований з Інституту.

Якщо за певних, документально підтверджених поважних причин студент не в змозі пройти науково-педагогічну практику у заплановані терміни, у наказі окремим пунктом вказуються терміни позапланової практики для такого здобувача та підстава перенесення термінів практики, або оформляється окремий наказ. Для перенесення термінів проходження практики завчасно повинні бути оформлені відповідні документи.

Зміна термінів практики здійснюється за письмовою заявою здобувача освіти на ім'я директора за погодженням із завідувачем кафедри та заступником директора БІНПО. Основними причинами можливого перенесення термінів проходження практики є медичні покази, особливі потреби, відрядження, сімейні обставини, офіційно оформлене стажування за

кордоном за направленням Інституту тощо. З будь-яких причин, не узгоджених з Інститутом, перенесення термінів практики не допускається.

Для безпосереднього керівництва практикою кожного здобувача призначається керівник практики від БІНПО з числа науково-педагогічних працівників з науковим ступенем доктора або кандидата наук, який, як правило, поєднує ці обов'язки з обов'язками наукового керівника кваліфікаційної роботи здобувача.

На підставі укладених договорів, керівники ЗВО, де будуть проходити практику здобувачі освіти, своїм наказом призначають керівників практики від ЗВО із числа провідних фахівців. З цими особами повинен завчасно зустрітися керівник практики від Інституту, щоб ознайомити їх із завданнями практики, скласти план-графік проведення занять і консультацій, конкретизувати обсяг і найменування робіт, які будуть виконувати студенти на своїх робочих місцях, домовитися про надання допомоги студентам у доборі матеріалів, необхідних для виконання програми практики і кваліфікаційної роботи.

### **3.2. Обов'язки керівника практики від БІНПО**

Обов'язками керівника практики від Інституту є:

- здійснення контролю прибуття здобувачів освіти на базу практики та подання відомостей про їх прибуття заступнику директора (за необхідністю);
- надання допомоги здобувачам у виборі теми кваліфікаційної роботи;
- надання консультації здобувачам щодо опрацювання літературних джерел;
- розробка та надання здобувачам індивідуальних завдань та вказівок для проходження практики, враховуючи специфіку тематики роботи;
- контроль за своєчасністю формування та виконанням індивідуальних графіків проходження практики студентами;
- організація і керування педагогічною роботою практиканта;
- консультування здобувачів освіти щодо виконання індивідуального завдання практики та оформлення необхідних документів;
- своєчасне оцінювання роботи здобувача освіти під час проходження та за результатами звіту з практики, виконання індивідуального завдання та інших документів щодо практики;

- контроль своєчасності подання здобувачами звітів з науково-педагогічної практики та інших документів, необхідних для захисту, їх перевірка та візування;
- здійснення вибіркового контролю стану проходження практики здобувачами безпосередньо на базі практики.

### **3.3. Обов'язки керівника практики від бази практики**

Керівник практики від бази практики зобов'язаний:

- разом із керівником практики від Інституту (у разі необхідності) розподілити студентів по підрозділах бази практики;
- здійснювати методичне керівництво і надавати допомогу здобувачам в одержанні необхідних матеріалів для виконання програми практики;
- контролювати роботу студентів, ведення ними відповідної документації і дотримання трудової дисципліни;
- інформувати керівника практики від Інституту про випадки порушення практикантом трудової дисципліни;
- перевіряти звіти про практику, давати письмові характеристики на студентів з оцінкою їх ставлення до роботи, дотримання ними трудової дисципліни, рівня теоретичної і практичної підготовки.

Керівник практики від бази практики перевіряє складений та оформлений відповідно до вимог індивідуальний план роботи здобувача та звіт про практику, засвідчує його своїм підписом і печаткою установи. До звітної документації додається відгук керівника практики від установи, у якому дається коротка характеристика діяльності студента за час проходження практики.

### **3.4. Обов'язки здобувачів освіти під час практики**

Здобувачі освіти зобов'язані:

- до початку практики на настановчій конференції, а далі в індивідуальному порядку, одержати від керівника практики завдання та консультації щодо проходження практики і оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно (не пізніше зазначеної у наказі дати) прибути на базу практики;
- виконувати завдання, передбачені програмою практики;

- виконувати правила внутрішнього розпорядку, які діють в установі (на підприємстві), строго дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконувану роботу і її результати на рівні із штатними працівниками;
- оформляти необхідну звітну документацію, що відображає виконання відповідних етапів (розділів) індивідуального плану роботи здобувача;
- своєчасно надати керівникам практики письмові звіти про виконання всіх завдань, передбачених програмою практики;
- захистити перед комісією звіт про практику.

#### **4. ОХОРОНА ПРАЦІ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ**

На настановчій конференції перед початком практики зі студентами проводиться вступний інструктаж з охорони праці. Його проводить викладач кафедри технологій навчання, охорони праці та інклюзивної освіти БНПО. При цьому заповнюється журнал з техніки безпеки, в якому розписуються студенти, які пройшли інструктаж і викладач, що його проводив.

За місцем проходження практики студенти проходять вступний інструктаж у кабінетах з техніки безпеки і на робочих місцях, завданнями якого є:

- ознайомлення з правилами внутрішнього розпорядку і основами трудової дисципліни на підприємстві;
- ознайомлення з інструкціями, правилами й нормами з техніки безпеки і виробничої санітарії, електробезпеки і пожежної безпеки стосовно до умов конкретного структурного підрозділу і підприємства в цілому;
- ознайомлення із санітарно-гігієнічними заходами, проведеними на підприємстві.

Керівник практики від Інституту контролює проведення і оформлення посадовими особами інструктажу на кожному новому робочому місці за встановленою на підприємстві формою.

При проходженні практики студент зобов'язаний строго дотримуватися правил внутрішнього розпорядку: інструкцій, правил і норм техніки безпеки і виробничої санітарії.

Студент зобов'язаний негайно повідомити адміністрацію підприємства, кафедру і керівника практики від Інституту про нещасні випадки, які сталися під час проходження практики. При нещасному випадку, який трапився зі

студентом, керівники практики беруть безпосередню участь у розслідуванні його причин. Про результати розслідування керівники практики негайно повідомляють директора Інституту, заступника директора і завідувача кафедри.

Не допускається використовувати студентів на роботах, які не відповідають профілю спеціальності.

## **5. ЗМІСТ ПРАКТИКИ**

### **5.1. Педагогічна складова практики**

Одним із основних завдань науково-педагогічної практики є практичне відпрацювання окремих видів педагогічного навантаження з дисциплін навчального плану підготовки студентів ОПП «Педагогіка вищої школи».

На початку проходження практики здобувач самостійно розробляє план проходження практики і затверджує його у керівника. Магістрант відповідно з обраною темою і дисципліною, на яку він буде орієнтуватися під час науково-педагогічної практики закріплюється за провідним викладачем даної дисципліни. Магістрант працює з викладачем, визначає тематику лекцій і практичних занять, які він надалі буде проводити та аналізувати. Визначає форму занять, надає план-конспект даних занять для затвердження керівнику практики.

Магістрант повинен бути присутній в якості спостерігача на декількох заняттях викладача, після чого повинен проаналізувати заняття, на яких він виступав в ролі спостерігача з точки зору організації педагогічного процесу, особливостей взаємодії педагога і студентів, форми проведення заняття і т.д.

На наступному етапі практики відповідно до свого індивідуального плану магістрант самостійно здійснює вивчення наукової та психолого-педагогічної літератури, знайомство з методиками підготовки і проведення лекцій і практичних занять, семінарів, консультацій, заліків, іспитів, курсового і дипломного проектування, освоєння інноваційних освітніх технологій. Результатом цього етапу є розділ звіту з науково-педагогічної практики, який містить конспекти, схеми, наочні посібники та інші дидактичні матеріали.

Відповідно напряму свого науково-педагогічного дослідження студент самостійно проводить:

- лекцію (семінар, практичне заняття, лабораторну роботу, консультацію);
- демонстрацію розроблених мультимедійних засобів;

- презентацію виготовлених наочних посібників;
- тестування з дисципліни тощо.

## 5.2. Наукова складова практики

Науково-дослідна робота магістра під час проходження науково-педагогічної практики спрямована на апробацію його можливостей як науковця, тому передбачає застосування цілісного спектру дослідницьких вмінь і узагальнюється у вигляді *індивідуального науково-дослідного завдання*.

У цілому, **індивідуальне науково-дослідне завдання** є одним із видів самостійної навчальної діяльності студента і забезпечує реалізацію загальної дидактичної мети – розвитку студентом досвіду і вмінь самостійної науково-дослідної діяльності у руслі обраного фаху та оволодіння методиками наукових досліджень.

**Навчальна мета індивідуального завдання** полягає у тому, щоб студент:

- організував свою пошукову діяльність як самостійний дослідник, що сам визначає предмет та об'єкт наукового аналізу, конкретизує їх через мету і завдання, які досягаються обраним ним інструментарієм;
- поетапно розгорнув цілісну логіку наукового пошуку від характеристики актуальності обраної ним проблеми до висунення гіпотези і експериментального її доведення або заперечення;
- зіставив у межах визначеної проблеми її теоретичну сутність, наукові трактування та емпіричну, самостійно отриману інформацію;
- апробував свої можливості у напрямі проектування та прогнозування ефективності педагогічно доцільних дій, підходів, необхідних змін елементів освітнього процесу у ЗВО у частині досліджуваної ним проблеми.

У ході виконання індивідуального науково-дослідного завдання студент виробляє наступні конкретні **науково-педагогічні вміння** (і реалізовує їх у професійній сфері):

- бачення проблем теорії і практики освітнього процесу і співвіднесення їх із конкретним емпіричним досвідом;
- висунення педагогічно доцільних ідей, уявне або реальне створення середовища для їх реалізації та передбачення можливих наслідків;

- визначення конкретних кроків щодо реалізації ідей і послідовності їх впровадження;
- бачення і здатність робити оптимальний вибір у спектрі методик дослідної діяльності.

У якості оптимальних методів емпіричної складової наукового дослідження рекомендовано використовувати, на вибір студента, анкетування, бесіди, інтерв'ю, спостереження, контент-аналіз змісту студентських навчальних, творчих завдань, есе та якісні методи – описово-інтерпретаційний аналіз результатів спостережень та відповідної наукової літератури і вивченого конкретного досвіду з свідчень студентів, викладачів, їхніх розповідей тощо.

### **Структура та етапи виконання науково-дослідного завдання**

1. Визначення актуальної, на думку студента, проблеми освітнього процесу у сучасній вищій школі і формулювання її як **предмету** для наукового пошуку (Додаток 10).
2. Обґрунтування актуальності досліджуваної проблеми у контексті аналізу теоретичних і практичних аспектів її реалізації.
3. Окреслення теоретичної бази дослідження – поглядів, ідей та концепцій, власних або запозичених у конкретних наукових школах.
4. Уточнення об'єкта дослідження, як області, яка буде піддана науково-педагогічному аналізу.
5. Уточнення предмета дослідження.
6. Визначення мети і завдань дослідження.
7. Висунення гіпотези, яка являтиме собою одно- або багатоваріантні способи розв'язання (вирішення, усунення) сформульованої студентом проблеми.
8. Підбір низки методів дослідження: теоретичних, емпіричних, кваліметричних.
9. Обґрунтування наукової новизни дослідження.
10. Визначення практичного значення отриманих результатів.
11. Оформлення результатів, отриманих у ході науково-дослідної роботи, згідно структури індивідуального науково-дослідного завдання (Додаток 11).

### За час практики студент-практикант виконує такі види роботи:

1. складає індивідуальний план проходження практики, який в установленому порядку перевіряється та затверджується керівником практики;

2. відвідує не менше 6 лекційних, практичних, семінарських чи лабораторних занять різних видів з дисциплін за профілем підготовки з метою ознайомлення на практиці зі структурою та методикою їх проведення у ЗВО, бере участь в їх обговоренні;

3. вивчає організацію самостійної роботи студентів з конкретних дисциплін, вносить пропозиції щодо її удосконалення;

4. опрацьовує рекомендовану літературу, вивчає навчальні та робочі програми з фахових дисциплін і готується до самостійного проведення семінарських та практичних занять;

5. розробляє плани-конспекти практичних чи семінарських занять, за якими (після перевірки викладачем та погодження з керівником практики) проводить заняття;

6. здійснює самоаналіз та аналіз проведених занять;

7. відвідує консультації керівника практики від БІНПО та керівника практики від бази практики;

8. виконує індивідуальне науково-дослідне завдання

9. займається самоосвітою.

Зміст науково-педагогічної практики не обмежується безпосередньою педагогічною діяльністю (самостійне проведення лабораторних і практичних занять, семінарів, курсового проєктування, читання пробних лекцій за запропонованою тематикою та ін.). Передбачається сумісна робота практиканта з науково-педагогічними працівниками відповідної кафедри з вирішення поточних навчально-методичних питань, знайомство з інноваційними освітніми технологіями та їх впровадження в освітній процес.

## **6. СТРУКТУРА ЗВІТУ З ПРАКТИКИ ТА ВИМОГИ ДО ЙОГО ОФОРМЛЕННЯ**

Основним документом, що свідчить про виконання студентом програми науково-педагогічної практики є звітна документація практиканта. Зміст звітної документації повинен розкривати компетентності здобувача вищої освіти, набуті ним у вирішенні питань, визначених метою і завданням практики. Звітна документація оформляється індивідуально кожним студентом.

Звітна документація з практики повинна містити такі структурні елементи:

1. Індивідуальний план науково-педагогічної практики, підписаний магістрантом і керівником практики (Додаток 2).

2. Звіт про виконання індивідуального плану практики, підписаний магістрантом, керівником практики від БІНПО та від бази практики. **В кінці звіту студент наголошує на позитивних сторонах науково-педагогічної практики, недоліках, що мали місце в організації практики, висловлює пропозиції та побажання щодо поліпшення практики (Додаток 3).**

3. Конспект проведеного практичного чи семінарського заняття, затверджений керівником від бази практики.

4. Протокол обговорення навчального заняття, проведеного практикантом (Додаток 4).

5. Самоаналіз проведеного заняття (Додаток 5).

6. Аналіз 6-8 відвіданих занять (Додаток 6).

7. Виконане індивідуальне науково-дослідне завдання (Додаток 11).

8. Відомість рейтингового оцінювання науково-педагогічної практики (Додаток 7).

9. Відгук керівника практики від бази практики (Додаток 8).

10. Висновок керівника практики від БІНПО (Додаток 9).

Вимоги до оформлення тексту звітної документації відповідають загальним вимогам, що ставляться до текстових документів. При оформленні тексту за допомогою комп'ютера слід дотримуватися таких загальних рекомендацій щодо форматування:

- основний шрифт – Times New Roman, 14 кегль, звичайний (без виділення жирним, курсивом і підкресленням), колір – чорний;

- основний міжрядковий інтервал – 1,5 (без застосування будь-яких інтервалів перед і після абзаців та пропусків рядків у тексті);

- в багаторядкових назвах пунктів/підпунктів, підрисункових написах і заголовках таблиць, всередині них – міжрядковий інтервал – 1,0;

- всередині таблиць міжрядковий інтервал – 1,0, шрифт – будь-якого розміру (але не менше 7);

- всередині рисунків (ілюстрацій) міжрядковий інтервал – 1,0; шрифт – будь-якого розміру, але не менше 7;

- абзацний відступ («новий рядок») – 1,25 см.

Рекомендований обсяг звітної документації – 25-50 сторінок тексту комп'ютерного набору.

Звіт має бути ілюстрований таблицями, графіками, схемами тощо.

## **7. ОЦІНЮВАННЯ ТА ПІДСУМКИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

Основними критеріями оцінювання результатів педагогічної практики є:

- ступінь сформованості професійно-педагогічних умінь;
- рівень теоретичного осмислення магістрантами своєї практичної діяльності (її задач, змісту, методів, результатів, труднощів);
- рівень професійної та суспільної спрямованості майбутніх викладачів: інтерес до педагогічної професії, активність, відповідальне і творче відношення до роботи тощо.

Оцінка за проведення занять виставляється з урахуванням таких показників:

- орієнтація магістранта в змісті та структурі навчального матеріалу;
- комплексне використання методів і засобів навчання;
- рівень науковості занять, розроблених і проведених магістрантом;
- доступність та емоційність викладу навчального матеріалу;
- характер спілкування практиканта зі студентською аудиторією.
- уміння створювати і підтримувати емоційний комфорт на занятті;
- здатність приймати адекватні педагогічній ситуації рішення;
- раціональність організації пізнавальної діяльності студентів;
- застосування доцільних способів активізації пізнавальної діяльності студентів;
- критичність і повнота аналізу занять, проведених особисто та іншими магістрантами
- структура та зміст виконаного індивідуального науково-дослідного завдання.

Для оцінки науково-педагогічної практики керівником практики аналізується звітна документація.

Підсумкова оцінка за науково-педагогічну практику формується на підставі оцінок за проведення та відвідування занять, протоколи обговорення та самоаналіз занять, вчасне оформлення документації, трудову дисципліну, за наочність та використання комп'ютерних технологій, повноту та якість виконання індивідуального науково-дослідного завдання тощо.

Оцінка за науково-педагогічну практику виставляється в залікову відомість і залікову книжку студента-магістранта.

Оцінювання педагогічної практики здійснюється в цілому за 100-бальною системою:

**Шкала оцінювання магістерської педагогічної практики здобувачів освіти:**

Вид роботи	Кількість робіт	Коефіцієнт	Всього
Вчасне складання індивідуального плану	1	3	3
Протоколи аналізів відвіданих занять	8	3	24
Протокол обговорення проведеного заняття	1	8	8
Проведення семінарського (практичного) заняття	1	25	25
Самоаналіз проведеного заняття	1	5	5
План-конспект проведеного заняття	1	10	10
Індивідуальне науково-дослідне завдання	1	10	10
Трудова дисципліна		10	10
Оформлення документації та її вчасна здача		5	5
Всього			100

Загальний контроль за проходженням практики здійснює керівник практики від БІНПО. Магістранти, робота яких під час науково-педагогічної практики визнана незадовільною, повинні пройти її повторно, згідно з рішенням Вченої ради Інституту без відриву від занять.

### **Порядок переведення рейтингових показників в європейські оцінки ECTS**

За шкалою інституту	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Екзамен	Залік	
90 – 100	5 (відмінно)	Зараховано	A (відмінно)
82 – 89	4 (добре)		B (добре)
74 – 81			C (добре)
64 – 73			3 (задовільно)
60 – 63	E (задовільно)		
35 – 59	2 (незадовільно)	Не зараховано	FX (незадовільно)

0 – 34			F (незадовільно)
--------	--	--	---------------------

### Критерії оцінювання заняття магістранта

Оцінка	Критерії оцінювання діяльності магістранта
Відмінно	<p>досконало володіє навчальним матеріалом;  точно, чітко і правильно визначає цілі та завдання заняття;  вибирає ефективні методи, прийоми і засоби їх реалізації;  використовує додаткову наукову інформацію;  застосовує творчий методичний підхід, класичні та сучасні прийоми, наочність;  емоційно викладає матеріал, дотримуючись культури спілкування;  вміло організовує кожен етап заняття та правильно розподіляє час;  активізує та утримує увагу студентів;  проводить заняття відповідно до запланованих цілей;  комплексно вирішує задачі навчання, розвитку та виховання;  вибирає оптимальний варіант роботи;  не припускається помилок, помічає та виправляє помилки студентів;  контролює самостійну роботу студентів;  правильно оцінює знання студентів;  уміє аналізувати свої заняття, бачить їх переваги та недоліки;  проявляє етичні норми.</p>
Добре	<p>допускає деякі недоліки: недосконало володіє навчальним матеріалом;  допускає методичні помилки;  правильно визначає цілі та задачі заняття, але формулює їх нечітко;  при правильній методичній побудові заняття окремі прийоми та види роботи вибирає невдало;  проводить заняття згідно плану, проте оптимізацію процесу навчання здійснює частково: бачить недоцільність деяких незапланованих видів роботи, але не може перебудуватися;  в основному досягає мети заняття;  створює на занятті робочу атмосферу, забезпечує дисципліну;  не припускається помилок, але не завжди помічає помилки студентів;  має незначний прояв творчості;  недостатньо підтримує увагу студентів;  бачить сильні та слабкі сторони свого заняття та знає причини невдачі і шляхи їх усунення.</p>

Задовільно	<p>погано знає навчальний матеріал;  припускається мовних або фактичних помилок;  не помічає помилок студентів;  в недостатній мірі вивчає науково-методичну літературу або не знайомиться з нею;  цілі і задачі заняття визначає, але безсистемно, неточно та неконкретно;  при загальній правильній побудові заняття деякі методи, прийоми та види робіт не відповідають його цілям;  вибір методів і прийомів обмежений, шаблонний;  конспект заняття неповний;  заняття структуроване частково;  дисципліна студентів низька, увага не підтримується належним чином;  не використовує проблемні ситуації та запитання;  не використовує додаткові інформаційні матеріали та наочність;  мета заняття досягається частково;  недоліки заняття розуміє лише у загальних рисах;  не може зробити самоаналіз заняття.</p>
Незадовільно	<p>допускає грубе порушення методики проведення заняття;  має низький рівень володіння навчальною інформацією;  незадовільно організовує роботу академічної групи, підгрупи;  не досягає мети заняття;  спостерігаються прояви непедагогічної поведінки магістранта.</p>

Після закінчення практики здобувач захищає звіт перед комісією, до складу якої входять викладачі випускової кафедри і, за можливості, фахівці баз практики. Захист відбувається в терміни, встановлені графіком освітнього процесу.

До захисту повинна бути представлена оформлена у повному обсязі звітна документація. Після успішного захисту звітна документація здається в архів.

## 8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

### Основні

1. Барбашова І. Дидактика : навчальний посібник. 3-тє видання, оновлене та виправлене. Мелітополь : Видавничий будинок міської друкарні, 2022. 237 с.
2. Вітвицька С. С. Педагогіка вищої школи: практикум. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 174 с. URL: <https://surl.li/itcikz>
3. Дидактика вищої школи : навч. посіб. для здобувачів вищої освіти / Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини; уклад. Коберник О.М., Прищепа С.М. Умань : Візаві, 2022. 110 с.
4. Кулішов В.С. Дидактика вищої школи: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 142 с. URL: <https://surl.li/oeknss>
5. Кулішов В.С. Педагогіка вищої школи: електронний навчально-методичний комплекс з дисципліни. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 120 с. URL: <https://surl.li/xciumy>
6. Лаппо В.В. Педагогічна інноватика: навчально-методичний посібник. ІваноФранківськ : НАІР, 2020. 360 с.
7. Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник / автори: Котловий С.А., Павлик Н.П., Сейко Н.А., Ситняківська С.М. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 89 с.
8. Педагогічна інноватика : навчально-методичний посібник / М.В. Братко, М.В. Козир. К.: Київ . унт ім . Б . Грінченка, 2021 . 272 с. URL: <https://surl.li/yohgqi>
9. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання: навч. посібник. К.: НУХТ, 2022. 385 с.
10. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Івано-Франківськ : 2022. 180 с.
11. Шквир О.Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. 2-ге вид., доповн., і перероб. Хмельницький : ХГПА, 2020. 94 с. URL: <https://surl.li/srjzto>

### Допоміжні

1. Інноваційні освітні технології : навчально-методичний посібник / упорядник Л. М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.
2. Кулішов В.С. Теоретичні і методичні аспекти проведення інтегрованих занять у закладі професійної освіти на засадах

компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. 68 с. URL: <https://surl.li/huiuvc>

3. Лебедик Л.В., Стрельников В.Ю., Стрельников М.В. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін: Навчально-методичний посібник для слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти. Полтава : АСМІ, 2020. 303 с

4. Методика навчання в умовах гібридних загроз: посібник / Е. Балашов, М. Білоконь, Т. Борозенцева, М. Головянко, С. Гришко, Т. Жовтенко та ін. Харків: ТОВ "ТЕХНО- ЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР ГРУП", 2023. 84 с.

5. Методика проведення навчальних занять в умовах дистанційного навчання: навч. посіб. / Ю.С. Красильник, Г.Л. Корчова, М.В. Руденко. Київ: КНУБА, 2021. 156 с.

6. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / О.І. Федоренко, В.О. Тюріна, С.П. Гіренко, С.М. Бойко, М.О. Котелюх, П.Д. Червоний, О.В. Медведєва; за заг. ред. О.І. Федоренко. Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с.

7. Педагогіка вищої школи : Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, І.Ф. Шумілова, О.М. Старокожко, О.Б. Голік. Бердянськ: БДПУ, 2020. 517 с.

8. Посилкіна О. В. Методологія наукових досліджень та інноваційний розвиток: навч. посіб. / О. В. Посилкіна, О. В. Літвінова, Ю.С. Братішко Х. : НФаУ, 2020. 220 с.

9. Сидоренко, В. В., Кулішов, В. С., & Торба, Н. Г. (2023). Інноваційні підходи до організації видів практик здобувачів вищої освіти в період воєнного стану. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 5(1), 1-15. URL: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2023.5110>

### **Інформаційні ресурси**

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://dnpb.gov.ua>

2. Закон України «Про вищу освіту»: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

3. Закон України «Про освіту»: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>

4. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. Режим доступу: [www.mon.gov.ua](http://www.mon.gov.ua)

5. Навчально-інформаційний портал БІНПО: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://binpo.com.ua>

**ДОДАТКИ**

Додаток 1

Титульний аркуш

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ  
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»  
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ  
ОСВІТИ**

**Кафедра педагогіки, психології та менеджменту**

**Звітна документація  
про проходження магістерської науково-педагогічної  
практики**

магістранта-практиканта

\_\_\_\_\_ групи

П.І.П. \_\_\_\_\_

## Індивідуальний план роботи

«Затверджую» \_\_\_\_\_

ПІБ керівника практики \_\_\_\_\_

Дата \_\_\_\_\_

№ п/п	Дата	Зміст роботи	Відмітка про виконання	Підпис керівника

**ЗВІТ**  
про проходження науково-педагогічної практики магістрантом  
(П.І.Б.)

В період з \_\_\_\_\_ по \_\_\_\_\_ я проходив (ла) науково-педагогічну практику на  
(кафедрі) \_\_\_\_\_

Керівник практики від БІНПО

\_\_\_\_\_  
(посада, вчений ступінь, звання, ПІБ)

Керівник практики від закладу вищої освіти

\_\_\_\_\_  
(посада, вчений ступінь, звання, ПІБ)

За період практики я виконував (ла) такі види робіт:

а) Пасивна педагогічна практика:

№ № п/п	Навчальна дисципліна, тема лекції, лабор., практич. або семін. заняття, що відвідав практикант	П.І.Б. магістранта, що пров. заняття	Група, курс	Дата проведен- ня	К-ість балів	Підпис керівника

б) Активна педагогічна практика:

№ № п/п	Навчальна дисципліна	Тема проведеного заняття	Дата проведе ння	Група, курс	К-ість балів	Підпис керівника

в) Індивідуальне науково-дослідне завдання

**Пропозиції, зауваження щодо організації і проходження педагогічної  
практики**

Дата

Підпис магістранта-практиканта  
Підпис керівника практики від БІНПО  
Підпис керівника практики від ЗВО

ПРОТОКОЛ ОБГОВОРЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ЧИ  
СЕМІНАРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ  
магістранта-практиканта кафедри педагогіки, психології та менеджменту  
(П.І.Б.)

проведеної(ного) в \_\_\_\_\_ групі (курс) \_\_\_\_\_ дата

Тема: \_\_\_\_\_

Присутні: \_\_\_\_\_

Обговорення ведеться і фіксується в протоколі, охоплюючи такі питання:

1. Самоаналіз практикантом лекції, семінарського, практичного або лабораторного заняття.
2. Виступи магістрантів-практикантів, які відвідували заняття.
3. Аналіз проведеного заняття науковим керівником.
4. Пояснення практиканта з приводу зроблених зауважень.
5. Оцінка науковим керівником проведеного заняття.

Підпис магістранта-практиканта

Підпис керівника практики від БІНПО

Підпис керівника практики від ЗВО

## САМОАНАЛІЗ ПРОВЕДЕНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Дата, група, курс.
2. Навчальна дисципліна.
3. Прізвище, ім'я, по батькові студента.
4. Тема заняття.
5. Мета заняття.
6. Форма заняття.
7. Використані засоби наочності.
8. Зв'язок теми заняття з попередніми та наступним.
9. Раціональність розподілу часу, втрата часу.
10. Використані методи та методичні прийоми, їх раціональність.
11. Міжпредметні зв'язки.
12. Контакт з академічною групою.
13. Самостійна робота.
14. Групова робота.
15. Індивідуальна робота.
16. Контроль та самоконтроль, форми їх проведення.
17. Створення проблемних ситуацій, використання проблемних запитань.
18. Методи та прийоми активізації мислення студентів, підтримання уваги.
19. Дотримання правил педагогічного такту та етики.
20. Що не вдалося, причини.
21. Що найбільше сподобалось та запам'яталось.
22. Як працювати над подоланням недоліків.

Підпис магістранта-практиканта

## АНАЛІЗ ВІДВІДАНИХ ЗАНЯТЬ

### Схема психолого-педагогічного аналізу лекції

#### **1. Організація лекції.**

- Аналіз мети і завдань лекції: освітніх, виховних, розвиваючих, забезпечення їх взаємозв'язку.
- Місце даного лекційного заняття в темі, розділі, курсі.
- Обладнання лекційного заняття, доцільність і ефективність його використання.
- Показник присутності студентів на занятті (у відсотках).

#### **2. Зміст лекції.**

- Науковість, відповідність сучасному рівню розвитку науки. Активізація мислення, висунення проблемних питань, показ суперечностей упродовж лекції.
- Визначення кола проблем для підтвердження значущості матеріалу та його застосування в майбутній спеціальності (професійна спрямованість).
- Пояснення найбільш складних питань, наявність завдань для самостійного опрацювання матеріалу.
- Зв'язок з попереднім матеріалом (внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки).

#### **3. Методика читання лекції.**

- Чітка структура лекції, логіка викладу, повідомлення літератури до теми або до всього курсу.
- Доступність, аргументованість матеріалу.
- Виокремлення головного у матеріалі та висновках.
- Знання викладачем психології педагогічного спілкування.
- Використання деяких прийомів закріплення – повторення, запитання для перевірки розуміння матеріалу, підведення підсумків.
- Використання ТЗН (у разі необхідності).
- Застосування лектором опорних матеріалів (текст, конспект, окремі записи, відсутність опорних записів тощо).

#### **4. Керівництво роботою студентів.**

- Допомога у веденні записів (зміна темпу: уповільнений темп за умов важливості виділення матеріалу).

- Використання прийомів підтримання уваги – цікаві приклади, риторичні запитання, жарти і т. ін.
- Спонування до запитань з боку студентів.
- Наявність контролю за засвоєнням знань студентами, форми і методи їх здійснення.

#### **5. Особистість лектора.**

- Знання предмету.
- Емоційність, голос, дикція.
- Якість, чіткість, забарвленість, грамотність мовлення.
- Зовнішній вигляд, уміння триматися перед аудиторією, уміння бачити та відчувати аудиторію, встановлювати з нею контакт.

#### **5. Результати лекції.**

Інформаційна цінність лекції. Виховний вплив. Досягнення дидактичних цілей.

### **Схема психолого-педагогічного аналізу семінарського заняття**

#### **1. Аналіз мети і завдань семінарського заняття.**

- Мета і завдання, що розв'язувались на занятті: освітні, виховні, розвиваючі.
- Наявність новинок у списку літератури.
- Наявність обладнання на занятті, доцільність та ефективність його використання.

#### **2. Зміст семінару.**

- Науковість, актуальність професійна спрямованість матеріалу.
- На якому змісті (поняттях, ідеях, положеннях, фактах) робився головний акцент семінарського заняття й чому.
- Висунення проблеми, намагання поєднати теоретичний матеріал з його практичним використанням у майбутній професійній діяльності.

- Виокремлення головних питань, пов'язаних з профілюючими дисциплінами тощо.

#### **3. Діяльність викладача під час заняття.**

- Стиль проведення семінару – пошквалений, з постановкою гострих питань, з дискусією або млявий, який не викликає інтересу.
- Уміння починати та підтримувати дискусію, конструктивний аналіз усіх відповідей студентів, наповненість навчального часу обговоренням проблем, поведінка самого викладача.

- Підтримка сприятливої психологічної атмосфери спілкування. Реалізація виховного впливу особистості викладача.

- Наявність продуманих запасних методичних «ходів» на випадок непередбачуваних ситуацій.

#### **6. Діяльність студентів під час заняття.**

- Рівень активності та працездатності студентів упродовж заняття.
- Підготовленість до семінару, висунення нових ідей, гіпотез або ж нетрадиційних підходів до вирішення проблеми.

- Психологічний мікроклімат у групі на занятті.

#### **5. Керівництво роботою студентів.**

Викладач швидко встановлює контакт з учасниками семінару, впевнено та вільно тримається, взаємодія з групою носить педагогічне доцільний характер та охоплює всіх студентів чи, навпаки, робить багато зауважень, розмовляє на підвищених тонах, спирається в роботі на декількох студентів, а інші залишаються пасивними. Взаємовідносини між викладачем та студентами поважні, урівноважені, в міру вимогливі чи байдужі.

#### **7. Узагальнення та висновки викладача.**

- Кваліфіковані, доказові, переконливі, чи, навпаки, некваліфіковані, неістотні, не містять у собі теоретичних зауважень.

- Оцінювання відповідей студентів (які й скільки оцінок було виставлено, ступінь їх об'єктивності), реакція студентів на отримані оцінки.

#### **8. Загальне власне враження від заняття.**

Сильні та слабкі сторони, досягнення поставленої мети, тощо.

### **Схема психолого-педагогічного аналізу лабораторного заняття**

#### **1. Аналіз мети і завдань лабораторного заняття.**

- Мета і завдання, що розв'язувались на занятті: освітні, виховні, розвиваючі. Наявність новинок у списку літератури.

- Наявність обладнання на занятті, доцільність та ефективність його використання.

#### **2. Аналіз змісту лабораторного заняття.**

- Створення умов для реалізації навчальної програми; контроль за відвідуванням студентами; оголошення теми та мети роботи.

- Рівень попередньої підготовки до заняття; опитування студентів; наявність завдань, пов'язаних із проведенням лабораторного заняття.

- Практична апробація програми; фіксування поточних результатів виконання завдань студентами (фронтально, малими творчими групами,

парами).

### **3. Діяльність викладача під час лабораторної роботи.**

- Готовність викладача своєчасно реагувати на те, якої допомоги потребують студенти (у програмі виконання завдань, в організації навчальної діяльності, в методичних рекомендаціях).

- Наявність творчого підходу.
- Рівень володіння педагогічними інноваційними технологіями; особливості індивідуального стилю роботи.

### **4. Діяльність студентів під час заняття.**

- Наявність чіткої мотивації до виконання лабораторних завдань.
- Ступінь активності і самостійності.
- Результативність і своєчасність виконання завдань.
- Здатність аналізувати проблеми і проблемні ситуації.

### **5. Узагальнення та підведення підсумків.**

- Оформлення результатів лабораторного заняття.
- Оцінка викладачем результатів діяльності студентів. Оцінювання відповідей студентів (які й скільки оцінок було виставлено, ступінь їх об'єктивності), реакція студентів на отримані оцінки.

**6. Загальне власне враження від заняття.** Сильні та слабкі сторони, досягнення мети. Пропозиції і поради щодо вдосконалення підготовки і проведення наступних лабораторних занять.

## **Схема психолого-педагогічного аналізу практичного заняття**

### **1. Аналіз мети і завдань практичної роботи.**

- Мета і завдання, що розв'язувались на занятті: освітні, виховні, розвиваючі. Зв'язок з попередніми і наступними практичними заняттями, місце у відповідному розділі.

- Наявність обладнання на занятті, доцільність та ефективність його використання.

- Використання фахової та методичної літератури, підготовка дидактичного та роздаткового матеріалу.

### **2. Зміст практичних завдань.**

- Перевірка викладачем рівня сформованості знань і умінь студентів, оперування при цьому теоретичними знаннями.

- Інтегрування змісту практичних завдань із теоретичним навчальним матеріалом, із іншими темами, навчальними курсами і спецкурсами. Раціональний відбір наукових, засадничих знань, понять, фактів, що

складають основу розвитку практичних умінь і навичок студентів, застосування теоретичних знань на практиці.

- Спрямованість змісту завдань на розгляд професійно значущих проблем, їх актуальність для життя студентів, задоволення їхніх пізнавальних і особистісних потреб та інтересів.

- Відповідність змісту практичних завдань рівню розвитку студентів, їхнім пізнавальним можливостям.

### ***3. Діяльність викладача.***

- Актуалізація опорних знань, умінь і навичок студентів; проведення інструктажу щодо виконання практичного завдання, форми звітності; стимулювання їх до критичного та творчого мислення, вияву власної позиції, поглядів, самостійного пошуку і дослідження.

- Стимулювання інтересу студентів до виконання практичних завдань (новизна умінь, їхня різностороння значущість, можливість для творчої самореалізації, формування індивідуального стилю діяльності).

- Методи, прийоми організації зворотного зв'язку на кожному етапі практичного заняття.

- Ставлення до студентів, наявність позитивної установки; стиль діяльності та поведінки викладача, його комунікативні уміння, відкритість, щирість, знаходження контакту зі студентами, вияв педагогічного такту у організації взаємодії зі студентами.

- Застосування різноманітних форм співробітництва, міжособистісної взаємодії студентів (дискусії, діалоги, групові форми, колективна робота тощо).

- Створення психологічно комфортного середовища на практичному занятті.

### ***4. Діяльність студентів.***

- Ставлення студентів до процесу навчання, активність у процесі заняття.

- Застосування форм, методів організації навчально-практичної діяльності, їхня мотивація.

- Ставлення до особистості викладача, вияв поваги до нього; міжособистісні взаємодії студентів (дискусії, діалоги, групові форми, колективна робота тощо).

### ***5. Узагальнення та підведення підсумків.***

Кваліфіковані, доказові, переконливі, чи, навпаки, некваліфіковані, неістотні, не містять у собі теоретичних зауважень. Оцінювання відповідей

студентів (які й скільки оцінок було виставлено, ступінь їх об'єктивності, реакція студентів на отримані оцінки.

***6. Загальне власне враження від заняття.***

Сильні та слабкі сторони, наскільки було досягнуто поставлену мету. Пропозиції і поради щодо вдосконалення підготовки і проведення наступних практичних занять.

**ВІДОМІСТЬ**  
**РЕЙТИНГОВОГО ОЦІНЮВАННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**  
 П.І.П практиканта \_\_\_\_\_

Керівник практики

\_\_\_\_\_ (посада, вчений ступінь, звання, ПІБ)

Вид роботи	Максимальна кількість балів	Сума
Вчасне складання індивідуального плану	3	
Протоколи аналізів відвіданих занять	24	
Протокол обговорення проведеного заняття	8	
Проведення семінарського (практичного) заняття	25	
Самоаналіз проведеного заняття	5	
План-конспект проведеного заняття	10	
Індивідуальне науково-дослідне завдання	10	
Трудова дисципліна	10	
Оформлення документації та її вчасна здача	5	
Всього	100	





**Орієнтовна тематика індивідуальних науково-дослідних завдань для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, що проходять науково-педагогічну практику у закладі вищої освіти**

1. Використання групової форми роботи здобувачів вищої освіти як засобу активізації та ефективності навчання.
2. Використання інтерактивних методів навчання в освітньому середовищі закладу вищої освіти.
3. Внутрішня система забезпечення якості у закладі вищої освіти (на прикладі конкретного закладу вищої освіти).
4. Дистанційні технології навчання у вищій школі.
5. Забезпечення якості професійно-педагогічної підготовки викладача.
6. Індивідуалізація освітнього процесу в закладі вищої освіти (на прикладі конкретного закладу вищої освіти).
7. Індивідуальний стиль професійної діяльності викладача вищої школи.
8. Інноваційні технології навчання у закладі вищої освіти.
9. Інноваційні форми організації освітнього процесу у закладі вищої освіти.
10. Комунікативна культура викладача закладу вищої освіти як чинник педагогічної майстерності.
11. Національно-патріотичне виховання здобувачів вищої освіти.
12. Оптимізація пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти через використання проєктної технології.
13. Організація і планування професійної діяльності викладача закладу вищої освіти.
14. Організація науково-дослідницької роботи здобувачів вищої освіти.
15. Освітні інновації у закладі вищої освіти.
16. Педагогічна майстерність викладача закладу вищої освіти та шляхи її формування.
17. Підготовка здобувачів вищої освіти до організації проєктної діяльності.
18. Проблемне навчання як засіб удосконалення освітнього процесу у вищій школі.
19. Проєктування цифрових програмно-методичних комплексів для закладів вищої освіти.

20. Психолого-педагогічні та організаційні умови соціального партнерства у вищій освіті.
21. Реалізація інноваційних методів навчання в освітньому процесі закладу вищої освіти.
22. Розвиток комунікативної культури викладача вищої школи
23. Розвиток критичного мислення у здобувачів вищої освіти.
24. Розвиток педагогічної майстерності майбутнього викладача закладу вищої освіти.
25. Розвиток творчого потенціалу особистості здобувача вищої освіти в процесі освітньої діяльності.
26. Роль самоосвіти викладача закладу вищої освіти у підвищенні його професійної майстерності.
27. Саморозвиток здобувачів вищої освіти в умовах дистанційного навчання.
28. Система планування й організації освітнього процесу у закладі вищої освіти.
29. Складники професійної компетентності викладача вищої школи.
30. Студентське самоврядування як чинник формування самосвідомості студентської молоді.
31. Сучасні освітні технології роботи з обдарованими здобувачами вищої освіти.
32. Сучасні тенденції розвитку вищої педагогічної освіти в країнах Європейського Союзу.
33. Сучасні технології виховання у закладах вищої освіти України.
34. Сучасні форми та методи оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.
35. Творчий розвиток особистості здобувача вищої освіти в умовах позааудиторної діяльності.
36. Теорія і практика організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти.
37. Тестові завдання та особливості їх використання в освітньому процесі закладу вищої освіти.
38. Технології організації методичної роботи в закладі вищої освіти (на прикладі конкретного закладу вищої освіти).
39. Технології організації і проведення лабораторних занять у закладі вищої освіти.
40. Тренінгові технології у підготовці майбутнього викладача.

41. Формування інформаційної культури майбутнього викладача закладу вищої освіти.
42. Формування комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти у процесі фахової підготовки у закладах вищої освіти.
43. Формування моральної культури у здобувачів вищої освіти.
44. Формування позитивного іміджу майбутнього викладача закладу вищої освіти.
45. Формування професійних комунікативних якостей викладача вищої школи.
46. Формування професійного мовлення майбутнього викладача закладу вищої освіти.
47. Формування професійної мотивації майбутнього викладача закладу вищої освіти.
48. Формування ціннісних орієнтацій здобувачів вищої освіти.

**Структура індивідуального науково-дослідного завдання**

1. Тема дослідження.
2. Актуальність досліджуваної освітньої проблеми.
3. Теоретична база дослідження.
4. Об'єкт дослідження.
5. Предмет дослідження.
6. Мета та завдання дослідження.
7. Гіпотеза дослідження (за необхідності).
8. Методи дослідження.
9. Наукова новизна дослідження.
10. Практична значущість досліджуваної освітньої проблеми.

